

Korupce v České republice 2009

25.února 2010 Aleš Pachmann

Česká republika ucítila dopady globální ekonomické krize. Nezaměstnanost výrazně posílila, příliv přímých zahraničních investic se za poslední dva roky snížil a rostou tlaky na snižování nákladů na jednotku výroby, nemluvě o napjaté situaci veřejných financích a sníženém exportu. Značný podíl (možná zásadní) má právě korupce.

Mezinárodní nevládní organizace Transparency International (TI), celosvětově bojující s korupcí, přisoudila České republice pro rok 2009 52.-53. místo ze 180 zemí světa na žebříčku indexu vnímání korupce (index). Hodnoty tohoto indexu se pohybují v intervalu od 0 do 10 a nejvyšší hodnoty značí minimální míru korupce v dané zemi. České republice je přisuzována hodnota indexu 4.9, kterou sdílí společně s Litvou.

Oproti minulému roku si Česká republika pohoršila o významné 0,3 desetiný bodu. Od roku 2002 (tehdy nám byla přisouzena hodnota indexu 3,7) došlo v České republice sice k výraznému zlepšení, ale nyní nastal zvrát směrem opět k horšímu.

V CEVRO Revue 8-9/2008 autor vysvětlil, že korupční situace v ČR koresponduje se situací v rámci EU, která připustila zanedbání rozvoje společnosti založené na znalostech a zvyšování cen energií v důsledku monopolizace, nemluvě o otázce „podpory“ malého a středního podnikání. Evropská unie zužuje problém politické korupce spojené s přílišnou byrokratizací a nedostatečnou ochranou finančních zájmů EU. V ČR byla preferována určitá průmyslová odvětví (zejména automobilový) a podporován příliv přímých zahraničních investic do nich na úkor jiných (zejména do výzkumu a vývoje a do podpory malého a středního podnikání).

Problémy s exportem

Na základě porovnání hodnot indexu TI a hodnot přílivu přímých zahraničních investic do ČR autor prokázal (viz CEVRO Revue 3/2007), že se v ČR vyskytovala a vyskytuje tzv. velká/politická korupce, a to ve vysoké míře (nicméně investorům nevadila).

Co určitě mohlo být momentálně na lepší úrovni, je export, který je nezbytný pro ekonomiku ČR a stejně tak i pro státy EU. S obdobnými problémy v tomto směru se potýká i Švédsko.

Michael Olsson, představitel Swedish Business Association v Jakartě k tomuto řekl: „Švédský export je nezbytný pro švédskou ekonomiku vzhledem k tomu, že domácí trh je malý, zejména pro typ průmyslu, který vytváří švédský HDP. Velký podíl švédského průmyslu je reprezentován společnostmi s letitou tradicí a velkými podniky. Nic proti tomu, ale nové technologie a inovace jsou potřeba v drahé zemi, jako je Švédsko. Ve Švédsku je nová generace malých a středních podniků čekajících na svou příležitost v rámci globálního trhu. Tyto podniky nejsou podporovány bankami, a tak je finanční krize příliš neovlivní. Jsou stěží k vidění na obchodních veletrzích nebo známé pro exportní či investiční agentury. Jdou vlastní cestou, malou, pomalou a vždy ziskovou. Vždy mne udivovalo, proč politici nikdy nevidí tyto lidi. Chtějí růst, jsou připraveni tvrdě pro to pracovat a mají co nabídnout zbytku světa. Jediné, s čím potřebují pomoci, jsou znalosti. Jak učinit obchod v zemi, jako je Indonésie? Jak nalézt partnery kterým se dá věřit? Jaké jsou pasti? Přes slávu všech

obchodních misí a exportních cest okolo světa, vše by mělo začít právě ve Švédsku. Je vhodné naučit se základy ještě před tím, než podnikatel vůbec opustí Švédsko. Viděl jsem mnoho podnikatelů plných nadějí učinit při cestách do Indonésie obchod, ale často se nedostali dále než do dopravní zácpy v Jakartě a na několik zmatených výstav. Dostat jednoduché telefonní číslo zde může být dobrodružstvím a nedostatek informací je ještě větším šokem než kultura. Měly by být příležitosti získat informace ve Švédsku. Je podstatně snazší získat informace ve Švédsku a sdílet je, než tažení hordy podnikatelů sem a vytváření programu. Informace, které podnikatelé hledají, jsou často rozprostřeny po celé Indonésii a cesta z jednoho konce na druhý zabere celý den, což činí téměř nemožným mít dobrý program na týden či dva.“

Autor vidí daný problém právě v korupci, která k dané situaci vedla. Nikdo z korupčníků v minulých letech nepředpokládal, že tyto problémy s exportem mohou nastat, byť se jedná o logický důsledek, což platí i pro ČR.

Autor podobně jako Michael Olsson potkal řadu evropských podnikatelů, kteří nebyli na Indonésii připraveni. Nikoli však jen po stránce informační, jak a kde hledat potenciální zákazníky (to firmy vyspělých zemí umí občas vcelku dobře a často bohužel právě pomocí korupce), ale chybí zejména nové technologie, které na trhu nabídnout (čínská konkurence a i místní výroby jsou již silné).